

Het verhaal van de blinden en de olifant

Er is een bekende parabel (= beeldend verhaal om iets abstracts uit te leggen) over zes wijze mannen die allemaal blind zijn en voor het eerst in aanraking komen met een olifant. Ze zijn nieuwsgierig en betasten ieder een deel van het reusachtige dier en proberen aan elkaar te beschrijven wat dat dier is. De eerste blinde betast een poot en zegt: 'O, ik snap het: een olifant is zoets als een boom.' 'Nee', zegt de tweede, die een flank van het dier betast, 'een olifant is als een muur'. 'Jullie hebben het mis', zegt de derde, die aan de slurf hangt. 'Een olifant is als een slang.' 'Echt niet', zegt de vierde die een oor betast. 'Een olifant is als een waaier'. Onzin, zegt de vijfde. Hij voelt aan de slagtaand: 'Een olifant lijkt erg op een speer!'. 'Hoe komen jullie aan dat soort ideeën', zegt de zesde. Hij heeft de staart vast en constateert: 'Het is toch duidelijk dat een olifant een soort paard is, met een kwast om mee te schilderen!'

Niemand ziet de hele werkelijkheid, je moet moeite doen om zoveel mogelijk te zien

Met deze parabel wordt duidelijk dat alle zes gelijk hebben maar dat niemand het geheel kan weergeven.

Naarmate de blinden de olifant langer zouden betasten en vooral als ze de informatie hierover met elkaar zouden uitwisselen, ontstaat er een volledig beeld van die olifant.

Dat volledige beeld ontstaat niet als de blinden alleen maar zeggen wat ze voelen met hun handen.

Om tot een volledig beeld te komen, moeten ze meer moeite doen:

- proberen zich te verplaatsen in de belevingswereld van de ander en
- proberen de eigen belevingswereld zo goed mogelijk uit te leggen aan de anderen.

Besluiten nemen met consent

Deze parabel geeft mooi weer wat de achterliggende gedachte is van besluitvorming met consent. Die is namelijk dat ieder individu een andere blik heeft op de werkelijkheid, een uniek beeld van het vraagstuk dat voorligt. Ieder beeld is waar, maar beschrijft niet het geheel.

Als we besluiten nemen met consent hebben we een manier om zoveel mogelijk beelden te verzamelen en dus met zoveel mogelijk kennis een besluit te nemen. Het wordt daarmee het best mogelijke besluit.

Dubbele koppeling van kringen

Scholen bestaan meestal uit meer mensen dan die zes blinde mannen uit de parabel. Als je in een school 'alles met z'n allen' gaat doen, schiet het waarschijnlijk niet erg op. Maar, je wilt wèl dat al die kennis (dus zoveel mogelijk beelden) beschikbaar is om het best mogelijke besluit te nemen.

Dáárvoor dient die dubbele koppeling van kringen. Op deze manier kan kennis door de hele organisatie stromen én ontstaat er een werkbare manier door steeds met een beperkt aantal mensen om tafel te gaan zitten.

In elke kring worden besluiten met consent genomen, ook in de hogere kringen.

Het argument 'gevoel'

Consent betekent dat er een besluit wordt genomen als er geen overwegende, beargumenteerde bezwaren zijn.

Wat doen we als iemand als overwegend argument geeft: 'Ik kan het niet precies omschrijven maar het voelt echt niet goed'?

Dat nemen we serieus. Ook intuïtie kan een overwegend bezwaar opleveren. Met onze zintuigen kunnen we namelijk niet alles waarnemen. Hoe graag we dat ook zouden willen.

Het is geen toeval dat er in de parabel zes blinde mannen zijn. Die zes staan voor de vijf zintuigen en de intuïtie (of anders gezegd: 'het oog van de ziel')!